

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/270/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514203497
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8514203497.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu Y. A. T., s.r.o., so sídlom Y. XX, XX XX P. XX, S. XX XXX XXX, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 810 11 Bratislava, P.O.BOX 41, IČO 47 233 516 proti žalovanej S. A., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom K. XXX/X, XXX XX Y., t.č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníkom pre toto konanie R. Y., za účasti vedľajšieho účastníka Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo nám. 7, 811 02 Bratislava, IČO 42 362 962, právne zastúpené JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava, o zaplatenie 1 854,42 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 2C/188/2014-66 z 20.04.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom.

Priznáva vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 49,06 eur, ktoré je povinný zaplatiť žalobca na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Patrika Podhorského, advokáta v Bratislave v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal a žalobcu zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 178,74 eur na účet právneho zástupcu JUDr. Patrika Podhorského, advokáta so sídlom v Bratislave, Zámocká 36 do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že trovy konania patria vedľajším účastníkom, ktorý vystupujú na podporu žalovanej. Vedľajší účastník podal kvalifikované vyjadrenie a vychádzajúc aj z právneho názoru odvolacieho súdu vyslovených v množstve obdobných vecí vzniklo právo vedľajšieho účastníka na priznanie náhrady trov konania. Tieto pozostávali z trov právneho zastúpenie v celkovej sume 178,74 eur. Išlo o trovy za dva meritórne úkony, za ktoré patrí podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Zb. za jeden úkon právnej služby 81,33 eur. Konkrétne priznal odmenu za dva úkony, a to prevzatie a prípravu a písomné podanie v sume 162,66 eur. K tejto odmene priznal aj dva úkony právnej služby režijný paušál 2x 8,04 eur v sume 16,08 eur a spolu trovy konania vo výške 178,74 eur.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žalobca vo svojom odvolaní uviedol, že namieta nezákonnosť a nespreskúmateľnosť rozhodnutia o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, keďže toto rozhodnutie neobsahuje žiadne zdôvodnenie účelnosti. Rozhodovanie o trovách podlieha povinnosti súdu odôvodniť rozhodnutie v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a citoval judikatúru Ústavného súdu SR II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/2000, IV. ÚS 7/02 a II. ÚS 294/04. Z napadnutého rozhodnutia totiž nevyplýva ako vyhodnotil súd prvého stupňa kritérium účelnosti. Vedľajší účastník vstupuje do konaní a vyjadruje sa opakovane predkladaných v nespočetnom množstve prípadov rovnakých podaní. Zákonodarca priznal osobitné postavenie práve združeniam a na ochranu práv spotrebiteľa podľa § 25 zákona č. 250/2007, čo konštatuj aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR

6MCdo 5/2013. Je potrebné vychádzať z toho, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dva rozličné inštitúty. Ak aj vedľajší účastník má právo dať sa zastúpiť advokátom ale trovy konania v súvislosti s týmto zastupovaním je potrebné považovať za neúčelné. Z týchto dôvodov považuje rozhodnutie za nedôvodné a aj nezákonné. Vedľajší účastník nesplnil ani to, že nepredložil už súhlas s jeho vstupom do konania sa od samotného účastníka, na strane ktorého vystupoval. Ide o zneužívanie zákona, nevykonáva zduženie svoje povinnosti v zmysle zákona, ale využíva svoje postavenie na získavanie náhrady trov konania. Preto žiadal zrušiť rozhodnutiu súdu prvého stupňa a vrátiť vec na ďalšie konanie, resp. ho zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať.

K tomuto odvolaniu sa vyjadril aj vedľajší účastník. Vedľajší účastník na strane žalovaného vo vyjadrení zo dňa 14.10.2014 poukázal na viaceré nedostatky zmluvných dojednaní, pričom poukázal na to, že Zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj na to, že dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru sa prieči dobrým mravom a preto je podľa § 39 OZ neplatná. Na základe argumentácie vedľajšieho účastníka bol nárok uplatnený žalobcom v rozpore s právom a súdu nezostávala iná možnosť ako žalobu zamietnuť. Je potrebné poukázať aj na to, že žalobca uplatňuje dlhodobu neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, úroky ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi a sú neprimerane vysoké ako aj premlčané pohľadávky na celom území SR. Preto aj upozornenie na neprijateľnú podmienku, námietku premlčania alebo iné kvalifikované právne hodnotenie v spotrebiteľskej zmluve vedľajším účastníkom treba považovať za účelný úkon. Z tohto dôvodu nemožno neprihliadať na vyjadrenie vedľajšieho účastníka ohľadom obsahových nedostatkov Zmluvy. Týmto by sme chceli poukázať na to, že súd správne vyhodnotil úkony vedľajšieho účastníka ako účelné a hospodárne. Je potrebné odmietnuť vyjadrenia žalobcu, že nárok na trovy konania uplatnený vedľajším účastníkom je v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti a zneužívania ustanovenia § 93 OSP. Toto je potrebné považovať za súčasťou rizika, s ktorým žalobca pri súdnom uplatnení napr. premlčanej pohľadávky alebo plnenia z neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve musí kalkulovať, a od ktorého má odrádzať práve aj hrozba náhrady trov konania protistrane.

Opodstatnenosť trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka potvrdzuje judikatúra. podľa ktorej: „Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom, sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Náklady s tým spojené sú vždy potrebné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.“ ... (uznesenie Krajského súdu Prešov ^v dňa 28. marca 2012, sp. *n. 7Co/34/2012)

Aj vedľajší účastník, ktorý je právnickou osobou založenou na ochranu práv spotrebiteľov, má právo nechať sa v konaní zastupovať, a to aj advokátskou kanceláriou, (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici ~ 9. augusta 2012, sp. -//. 15Co/169/2012)

„Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konanie realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia.“ (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici %p dňa 25. apríla 2012, sp. Zu. 17Co/87/2012)

Ako príklad vedľajší účastník citoval rozhodnutiu Ústavného údu SR III. ÚS 457/2014, rozhodnutie Krajského súdu Prešov 7Co 34/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici 17Co 87/2012, rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR 7MCdo 4/2010 a ďalšie rozhodnutia Krajských súdov v Trnave, v Nitre, v Banskej Bystrici, Trenčíne a Prešove. Preto navrhol rozhodnutiu súdu prvého stupňa v časti trov potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 49,06 eur za jeden úkon právnej pomoci, teda vyjadrenie k odvolaniu.

Odvolací súd prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam o neúčelnosti úkonov právnej služby, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníčkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ vstúpilo dňa 24.06.2014 do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovanej podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník vo vyjadrení k žalobe podanom prostredníctvom právneho zástupcu dňa 09.10.2014 vzniesol námietku premlčania a žiadal aby súd prvého stupňa nepriznal premlčane právo žalobcovi a v celom rozsahu jeho žalobu zamietol. Taktiež poukázal na to, že podaná žaloba nie je dôvodná v dôsledku rozporu zmluvného ustanovenia s dobrými mravmi v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že dohodnutá výška úrokov vo výške 68,84% je v rozpore s dobrými mravmi, pretože v čase poskytnutia úveru bol priemerný ročný úrok vo výške 12,9511%. Súd prvého stupňa žalobu žalobcu zamietol práve s poukazom na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.09.2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia

je sankčná náhrada nákladov konania“ tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu“).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevyklučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska plne úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, Y./L. uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

Na právnu úpravu vyplývajúcu z oslovenia §93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 01.01.2015 prihladať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 01.01.2015, teda v dobe kedy v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania.

Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal úspešnému vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov odvolacieho konania, za vyjadrenie k odvolaniu, z hodnoty 1 854,20 Eur, podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovania právnych služieb v znení neskorších predpisov, za jeden úkon právnej služby odmenu 40,67 Eur a 8,39 eur režijný paušál, spolu teda 49,06 eur, ktoré je povinný zaplatiť žalobca na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.